

Nicoletta Usai

Poliptih iz Ottane: život sv. Franje na slici iz 14. stoljeća

Pala iz Ottane važno je djelo za rekonstrukciju sardske povijesno-umjetničke, srednjovjekovne panorame. Cilj je ovoga rada utvrditi je li u Otanskom poliptihu bila korištena već usvojena ikonografija ili su se pak upotrebljavali elementi koji su u diskontinuitetu i koji su različiti od one umjetnosti koja se tada razvijala na talijanskom poluotoku. Pala iz Ottane danas se čuva u unutrašnjosti bivše romaničke katedrale Sv. Nikole, koja se smjestila na ulazu u Ottanu, mjesto u provinciji Nuoro. Kritika je već jednoglasno pripisala djelo Majstoru franjevačkih tempera (Maestro delle Tempere Francescane), slikaru koji je blizak krugu braće Lorenzetti, aktivnom u Napulju 1325. – 1375. Natpis, koji se nalazi pri dnu Bogorodičina prijestolja, omogućuje prepoznavanje naručitelja ovoga djela – lijevo je prikazan Silvestar, biskup Ottane i pripadnik franjevačkoga reda, a desno Mariano, gospodar Goceana i Marmille, prijestolonasljednik kraljevstva Arboree.

Slika, tempera na dasci na zlatnoj pozadini, podijeljena je na tri glavne cjeline. Centralni dio prikazuje sv. Nikolu i sv. Franju. S desne strane promatrača nalaze se priče iz života sv. Nikole, kojih je ukupno osam, a koje započinju rođenjem sveca, sve do njegove smrti. Lijevi dio poliptiha sadržava priče iz života sv. Franje kojih je također osam. Ovaj rad će se usredotočiti upravo na taj dio poliptiha. Izabrane scene na Otanskom poliptihu nije teško razaznati. Od vrha lijeve strane prema desnoj nižu se sljedeće scene: *Noćna vizija, Odricanje od materijalnih dobara, San Inocenta III, Usvajanje Pravila, Vizija goruće kočije, Propovijed pticama, Stigmatizacija i Smrt Sveca*. Iz ove analize proizlazi da je autorov izbor bio prikazati samo epizode iz života sv. Franje, zanemarujući tako čuda koja su se dogodila *post mortem*. Majstor franjevačkih tempera, čini se, slijedi ikonografske upute koje je Giotto usustavio u Asiziju, a koje su slikovni prijevod *Legende Maior* sv. Bonaventure. Međutim, oslanjanje na Giotto samo je prividno, tj. ono je djelomično, budući da na pojedinim scenama dominira drugačija tradicija, proizašla iz drugih, puno starijih izvora. Ne može se zanemariti uloga naručitelja – Silvestra, biskupa Ottane, pripadnika franjevačkoga reda, koji je vjerojatno dao jasno definirane naputke o tome na koji način treba prikazati život sv. Franje. Siguran je podatak da su u Sardiniji krajem 13. i početkom 14. st. franjevci uvezli ili dali napraviti niz radova od velikoga značaja za umjetničku panoramu otoka.

Prijevod s talijanskoga: Nina Šepić